

ABSTRACTS

Playing and playful humour as elements of the microculture of a workgroup (Katelijne Van den Brande)

The present study is about playing and playful humour as elements of the microculture of a workgroup. Playing has been understood as doing things mainly for pleasure; playful humour are jokes primarily made for fun. By means of participant observation in two workgroups, an answer has been sought on questions about the place and functions of playing and playful humour in the labour situation and the microculture. Playful activities have not at all a marginal position in the worksituation: it happens different times a day, it expresses and clusters central values of the group, and fulfills important functions for the group and its members. Remarkable too is the relation between the statusposition and the corresponding class culture on the one hand, and the nature of the playful activities on the other hand. We expect a more positive influence of playing and playful humour on the work performances.

Family characteristics and their effect on the relation between social stratum and varying educational performances of first year pupils (Monique Van Eyken)

A study into the causes of varying educational performances by pupils can be approached from various angles. This study is primarily based on the family sociological approach. The difference in performance are analyzed through the study of family characteristics such as the size of the family, the order of birth and the language used at home. The final attention was to ascertain whether those variables contain expletive values with regard to the relationship between social standards and performance in education. The examination was undertaken on 1316 pupils from a first year class in a primary school.

The research results are based upon the analysis of cross tabulated results and logistic regression analysis. The following tendencies appeared: the elder children performed better than those born after them; children from smaller families experience less educational problems than those from larger families and with regard to the language factor, it is noted that the difference between the language used at school from that used at home leads to a further deterioration in performance of already weak subject areas. From the logistic regression analysis it appears however that after verification of all the used variables, the social level presents the greatest predicting value of educational problems. In comparison the family structural factors have little predicting value.

The cashier's smile: an essay on the negation and confirmation of time (Mark Elchardus)

Tradition holds that Simonides of Ceos invented the art of memory. His art was intended to store as many data, in as precise a way as possible, and was based on an orderly, mental classification of what had to be retained. If we define social memory as the past that is still present, its art can certainly not resemble that of Simonides. The art of social memory should, on the contrary, allow for a subtle blend of forgetting and remembering, of gratitude and pardon... Order must be the work of this art, rather than its method. In this essay, that art is looked for in the morning ritual and the market.

RESUMES

Le jeu et l'humour ludique comme éléments de la microculture d'un groupe de travail (Katelijne Van den Brande)

Nous interprétons le jeu et l'humour ludique comme des activités pratiquées principalement pour le plaisir. On s'est posé des questions sur la place et les fonctions du jeu et l'humour ludique dans la situation de travail et la microculture. La recherche empirique consistait en l'observation participante de deux groupes de travail. Les jeux et surtout l'humour ludique n'ont pas une place marginale dans la situation de travail: ils sont pratiqués plusieurs fois par jour et expriment et résumant des valeurs fondamentales du groupe, ils remplissent des fonctions importantes pour le groupe et ses membres. Remarquable est aussi le rapport entre la position sociale du groupe, la culture de classe correspondante, et la nature des jeux et de l'humour ludique. On s'attendait qu'ils ont plutôt une influence positive sur l'exécution de la tâche.

Les caractéristiques familiales et leurs effets sur la relation entre le niveau social et les prestations scolaires chez des écoliers de la première année (Monique Van Eyken)

Il est possible de mener l'enquête sur les causes de la différence des prestations scolaires à partir de différents angles d'approche. La présente étude est basée sur une approche sociologique familiale. Les différences des prestations sont analysées par l'étude de quelques caractéristiques familiales, plus précisément l'ampleur de la famille, le rang de naissance, le langage parlé dans la famille. Le sens définitif en était de vérifier si ces variables ont quelque signification par rapport à la relation entre le niveau social et les prestations scolaires.

L'enquête a été faite auprès de 1316 écoliers de la première année d'études primaires. Les résultats de l'enquête sont basés sur une analyse de diagrammes croisés ainsi que sur une analyse de régression logistique. Les tendances qui se profilent sont les suivantes: en rang de naissance les aînés travaillent mieux que les puînés, les enfants de petites familles ont moins de problèmes scolaires que ceux de familles nombreuses, et, en ce qui concerne le langage il s'avère qu'un langage différent de celui parlé à l'école aggrave encore les résultats dans les domaines scolaires déjà peu brillants. Il ressort de l'analyse de régression logistique qu'après contrôle de toutes les variables examinées, le niveau social a la valeur la plus prédictive par rapport à la possibilité de problèmes scolaires. Comparativement, les facteurs familiaux structurels ont peu de valeur prédictive.

Le sourire de la caissière: un essai sur la négation et la confirmation du temps (Mark Elchardus)

De Simonide de Céos, il est dit qu'il a inventé l'art de la mémoire. Son art visait à retenir des données aussi nombreuses que possible d'une manière aussi précise que possible et était basé sur une classification mentale ordonnée de ce qu'il fallait emmagasiner dans la mémoire. Partant d'une définition de la mémoire sociale comme ce qui du passé se conserve pour jouer un rôle dans le présent, il est impossible que l'art de la mémoire sociale ressemble à celui de Simonide. Il doit au contraire permettre de constituer un mélange subtil de l'oubli et de la souvenance, du pardon et de la gratitude. L'ordre devrait résulter de cet art, plutôt que de le fonder. Un tel art existe-t-il? Notre essai tend à le dégager des rituels matinaux et des pratiques du marché.

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Mark ELCHARDUS is hoogleraar sociologie aan de Vrije Universiteit Brussel. Hij publiceerde o.m. in *The Sociological Review*, *Bevolking en Gezin*, *Res Publica* en *International Sociology*. Zijn aandacht gaat vooral uit naar de sociologie van de tijd.

Katelijne VAN DEN BRANDE (1964) beëindigde in 1986 haar studies Politieke en Sociale Wetenschappen aan de UIA, met als eindverhandeling "Spel als element van de microcultuur van een arbeidsgroep". Zij is als onderzoeksassistente verbonden aan het Centrum voor Rechtssociologie van de UFSIA.

Monique VAN EYKEN is assistente aan het Centrum voor Theoretische- en Onderwijsociologie, Departement Sociologie, Katholieke Universiteit Leuven.

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Manuscript. In regel komen alleen originele bijdragen in de Nederlandse taal in aanmerking. De gebruikelijke lengte belooft een 20-tal bladzijden. In het manuscript dient de voorkeurspelling gevolgd. Naast deze klassieke artikels neemt het tijdschrift ook wetenschappelijke essays, onderzoeksnota's en besprekingsartikels op.

Titelpagina. De eerste pagina van elke bijdrage bevat de titel en de naam van de auteur(s). Daarnaast wordt in ongeveer 50 woorden een korte persoonsbeschrijving per auteur gegeven met daarin volgende gegevens: naam en voornaam, geboortejaar, titel, beroepsomschrijving en instelling waaraan men verbonden is.

Abstract. Van het artikel wordt in maximum 150 woorden een samenvatting gemaakt zowel in het Nederlands, in het Frans als in het Engels waarin naast de probleemstelling het essentiële van de inhoud wordt weergegeven. Deze abstracts verschijnen o.m. in Sociological Abstracts.

Paragrafen. De paragrafen worden genummerd volgens het decimale stelsel. Hoofdparagrafen krijgen de nummers 1, resp. 2 enz.; subparagrafen krijgen de nummers 1.1., resp. 2.1., 2.2., enz.

Tabellen en grafieken. Deze dienen apart en opeenvolgend te worden genummerd. Alle tabellen en grafieken behoren een titel te dragen.

Voetnoten. Worden aan het einde van het artikel vermeld in de volgorde waarin ze in de tekst voorkomen. In de tekst zelf worden ze aangegeven door een arabisch cijfer tussen haakjes.

Literatuurverwijzingen, of de zgn. bibliografische voetnoten, worden in de tekst aangeduid door tussen haakjes de naam van de auteur (vanaf 3 auteurs enkel de eerste naam gevolgd door "e.a."), jaartal van de publicatie en de bladzijde(n) te vermelden; bijv. ... (Janssens, 1982c: 17-20). Na de voetnoten wordt in een bibliografie de volledige literatuurverwijzing gegeven. Voor een artikel zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), de titel van het artikel,

het tijdschrift (onderstreept), jaargang, jaar (tussen haakjes), nummer, eerste en laatste pagina; bijv. JANSSENS, M.B.F.A., Relevantie van de sociologie voor de maatschappij, Sociologie en maatschappij, 13 (1982), nr. 3, 326-342. Voor een boek zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), de titel (onderstreept), de uitgever, plaats en jaar; bijv. JANSSENS, M.B.F.A., PEETERS, J.O.P., Sociologie in de maatschappij, Het Vlaamse Boek, Antwerpen, 1982.

Overdrukken. Na het verschijnen ontvangt de auteur 3 nummers extra.

Redactiewerk. Het door de auteur aan de redactiesecretaris toegezonden artikel (op 5 exemplaren) wordt ter beoordeling voorgelegd aan vier referees. De beoordeling gebeurt anoniem en vereist ongeveer 3 maanden.

Voor **meer informatie** of verduidelijkingen staan de hoofdredacteur of de redactiesecretaris ter beschikking.

Tekstverwerking. De definitieve versie van de tekst wordt bij voorkeur ingeleverd op een 5 1/4 inch floppy disk, met een door MS-DOS gestuurd programma voor tekstverwerking. Voor het gebruik van andere systemen en/of formaten, neemt men eerst contact op met de redactiesecretaris.

inhoud
4.1988

Mark Elchardus TEN GELEIDE	501
Katelijne Van Den Brande SPEL EN SPEELSE HUMOR ALS ELEMENTEN VAN DE MICROCULTUUR VAN EEN ARBEIDS- GROEP. EEN VERKENNEND SOCIOLOGISCH ONDERZOEK	503
Monique Van Eyken GEZINSVARIABLEN ALS VERKLARING VOOR DE RELATIE TUSSEN SOCIAAL STRATUM EN HET HEBBEN VAN STUDIEPROBLEMEN BIJ KINDEREN VAN HET EERSTE LEERJAAR	535
Mark Elchardus DE GLIMLACH VAN DE KASSIERSTER. EEN ESSAY OVER DE NEGATIE EN DE BEVESTI- GING VAN DE TIJD	559
Rubriek Boekbesprekingen	595
Abstracts / Résumés	628
Medewerkers aan dit nummer	632